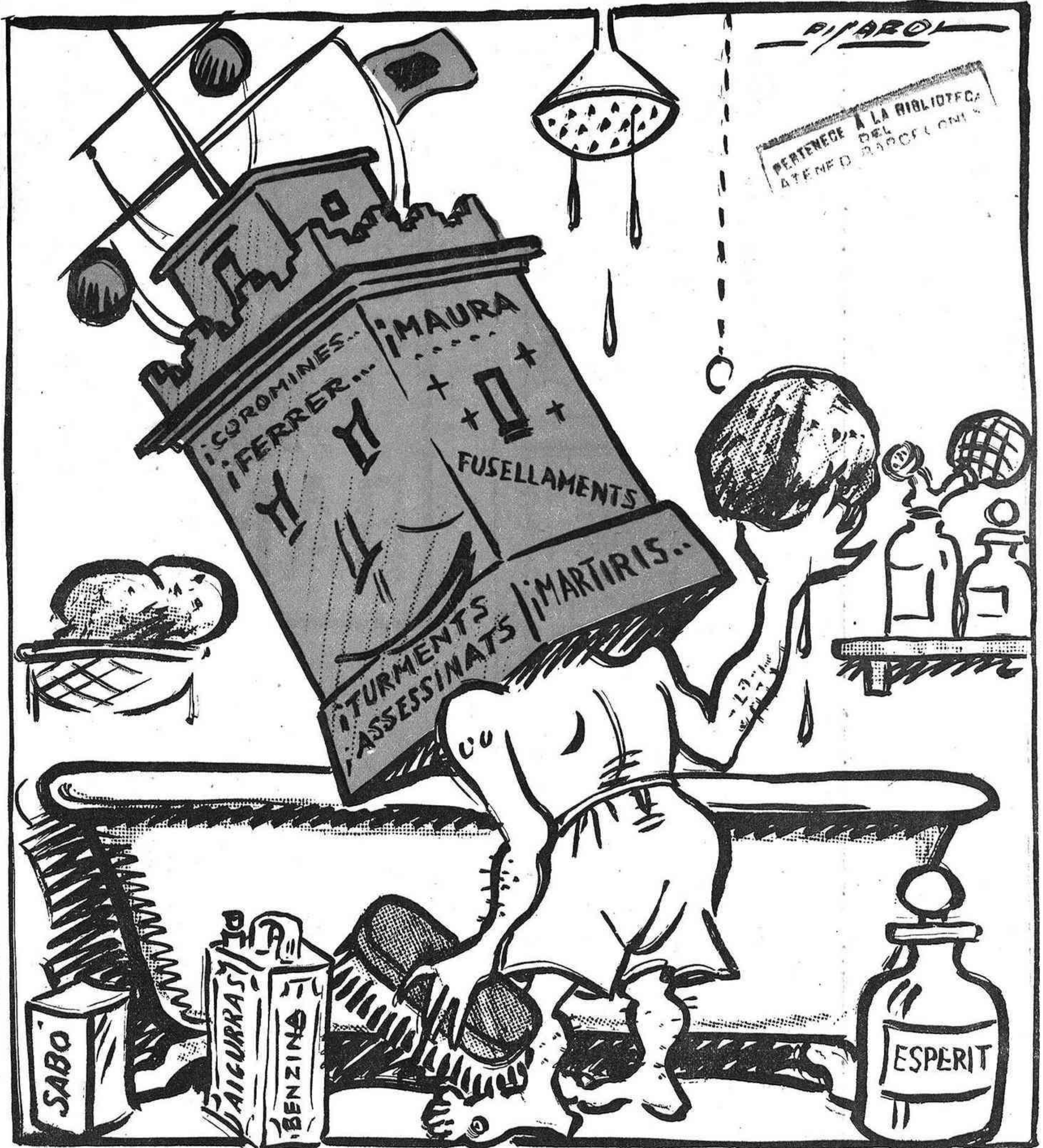

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

ANY LV -2721

Preu 20 cts. - Atrassats, 40

Ens han cedit el "Castello maladetto"

Per molt que es renti, no sortiran, aquestes taques.
Lo millor és arrencar-lo fins els fonaments.

VIES URINARIE

Impureses de la sang - Debilitat nerviosa

Prou sofrir inutilment de les dites malalties gràcies al meravellós descobriment dels

Medicaments del Dr. SOIVRE

Vies urinaries: *Blenorragia* (purgacions), amb totes les seves manifestacions, *uretritis*, *prostatitis*, *orquitis*, *cistitis*, *gota militar*, etc. de l'home, i *vulvitis*, *vaginitis*, *metritis*, *uretritis*, *cistitis*, *anexitis*, *fluxos*, etc.; de la dona, per cròniques i rebels que siguin, es guareixen aviat i radicalment amb els Catxets del Doctor Solvré. Els malalts es guareixen ells sols, sense injeccions, lavatges, ni aplicació de sondes ni bugies, etc., tan perillós sempre i que neces-

siten sempre la presència del metge, i ningú no s'assabenta de la seva malaltia. Venda: 5'50 ptes. caixa

Impureses de la sang: *Sífilis* (avari), *csemes*, *herpes*, *ulceres varicoses* (llagues de les cames), *erupcions escrofuloses*, *eritemes*, *acne*, *urticària*, etc., malalties que tenen per causes humors, vicis o infeccions de la sang, per cròniques i rebels que siguin, es guareixen aviat i radicalment amb les *Píndoles depuratives* del Dr. Solvré, que són la medicació depurativa real i perfecta, perquè actuen regenerant la sang, la renoven, augmenten totes les energies de l'organisme i fomenten la salut, resolent, amb poc temps, totes les úlceres, llagues, grans, floriscos, supuració de les mucoses, caiguda del cabell, inflamacions en general, etc., restant la pell neta i regenerada, el cabell brillant i abundant, no deixant a l'organisme rastre del passat. Venda: 5'50 ptes. flascó.

Debilitat nerviosa: *Impotència* (manca de vigor sexual), *polucions nocturnes*, *espermatorrea* (pèrdues seminals), *cansament mental*, *pèrdua de la memòria*, *mal de cap*, *debilitat muscular*, *fadiga corporal*, *tremolors*, *palpitacions*, *trastorns nerviosos de la dona* i totes les manifestacions de la *Neurastènia* o esgotament nerviós, per crònica i rebels que siguin, es guareixen aviat i radicalment amb les *Gragees potencials* del Dr. Solvré. Més que un medicament són un aliment essencial del cervell, medulla i tot el sistema nerviós. Recomanades especialment als esgotats, a la joventut, per tota mena d'excessos (vells a cap edat), per a recobrar íntegrament totes les seves funcions i servir fins a l'extrema vellesa, sense forçar l'organisme, el vigor sexual propi de l'edat. Venda: Pessetes 5'50 el flascó.

Venda a les principals farmàcies d'Espanya, Portugal i de les Amèriques

NOTA.—Tots els pacients de vies urinaries, impureses de la sang o debilitat nerviosa, adreçant-se i remetent 0'50 ptes. en segells per al franquex a *Oficines Laboratori Sokatarg, carrer del Ter, 18, telèfon 544 S. M. Barcelona*, rebran gratis un llibre explicatiu sobre l'origen, desentramament, tractament i guariment de les dites malalties.

**Caruso, Fleta, Tito Schipa,
Pau Casals, Sagi-Barba,
etc., etc.**

Totes les celebritats impressionen en
discos

**La voz
de su amo**

Companyia del Gramòfono, S. A. E.

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona:

Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5

CRÒNICA

El signe de la por

ENIM la gent esverada. El valor *por* puja com si fos la mateixa lliura esterlina. Tan aviat són els pasquins del B. O. C. com les amenaces de revolució social, que deixen caure fins des dels mateixos diaris burgesos els elements que aspiren a una nova República, a una nova Revolució, a una nova transformació social. La por és l'element essencial de la nostra vida.

ara. En les converses, en les lletres, en les confessions, hi ha, sempre, unes paraules, unes frases més o menys cabalístiques que expressen sincerament el sentiment de la por:

—“Vol dir?...”

—“Jo, la veritat...”

—“Estem perduts...”

—“El món dóna moltes voltes...”

—“Cal estar advertits...”

—“Qui ens ho havia de dir!...”

Si la pesseta baixa uns grams més; si s'adverteix un període de vagues extraordinàries; si sembla que als mítings es demana la sang i el fetge dels burgesos; si es diu que hi ha cent mil pistoles; si sembla que ço del Nord és més seriós del que de moment es deia, la gent té un esverament general... Es cert que de cop i volta els diaris diuen que s'ha assaltat un banc, que les carreteres estan mantes vegades a la possibilitat d'un atracament vulgar; però tot això, en si, no té cap mena d'importància. Es cert que les coses no van gaire bé; però en realitat la gent s'ha acostumat massa aviat a què estem en un període revolucionari, i creu que totes les coses estan resoltes i que no haurien de passar... I és que la gent, a més de tenir por, desconeix tots els factors que intervenen en una gesta revolucionària.

Hi havia gent, dissortada espiritualment, que tenia el criteri que la República podia resoldre en tres mesos — el mateix període que es va apuntar Primo de Rivera en el seu manifest del 13 de setembre — tots els problemes plantejats i sense resoldre a Espanya. Hi havia gent per a qui, com ja hem dit, la República era Xauxa. I en trobar-se davant del nou estat de coses, s'han sentit defraudats. Això

no era el que pensaven; i estan indignats. No té cap mena d'importància, aquesta indignació. Es la dels innocents. La dels que creuen en miracles.

Però si veiéssim els panorames d'altres revolucions, la d'aquest país donaria al món la sensació d'una revetlla. No hi ha hagut morts. La gent va poder, el dia 14 d'abril, assaltar els bancs de Barcelona, arrasar les cases dels aristòcrates, cremar tots els convents, assassinar una bona part de la burgesia i robar joieries i botigues de luxe. No va fer res de tot això. Es va conformar d'anar pels carrers cridant amb un ritme musical improvisat: “Visca En Macià! Mori En Cambó!”, i travessar la ciutat de dalt a baix, de dreta a esquerra, lluint les banderes de tota mena i fent marxar pseudo-militars. Aquell dia l'atavisme reaccionari, davant la fúria i la magnitud de les masses, ho hauria donat tot, tot el que li haguessin demanat. Davant d'aquell home sense afaitar, ronc de tant cridar, descamisat i amb una espurna als ulls que significa l'alegria del triomf, l'atavisme reaccionari hauria signat totes les bases de treball que li haguessin presentat, i fins hauria donat més del que demanaven, per tal que el deixessin tranquil...

Però en passar el 14 d'abril, en adonar-se que les parelles de seguretat tornaven a anar pels carrers, que la guàrdia civil seguia el seu ritme urbà, que les coses tornaven a un cert ordre relatiu, mentre es construïa la figura del nou Estat, la burgesia va iniciar la seva defensa de posicions socials, i més tard l'ofensiva neta i clara. El proletariat tampoc no ha sabut veure el significat d'una revolució que no ha fet ell, sinó total i amplament totes les classes socials; i ha volgut endur-s'ho tot a favor d'ell. Al proletariat li ha mancat educació sindical, i davant d'unes peticions urgents, no ha trobat altres arguments que els del “Volem!...”, sense saber fonamentar les peticions amb evidents proves de què tenen raó. Davant de les peticions proletàries, els patrons han mostrat les estadístiques, i la lluita social ha estat desigual, perquè d'una banda hi havia la raó no raonada dels uns, i la raó fonamentada dels altres.

* * *

La por és el factor de l'època. Sembla que la República hagi dut tots els mals, com sembla que el metge que diu la veritat a un malalt és el que hagi dut la malaltia. La República s'ha trobat amb l'herència d'una monarquia envellida i rònega, i una Dictadura que va malversar els cabals del país. La República s'ha trobat amb un latent estat de confusió, i aquest no és pas fill d'una obra de tres mesos, sinó dels anys llargs de manca d'esperit i voluntat política, que ha fet que el país es desinteressés de la cosa pública; s'ha mig acostumat a què els altres li fessin les coses, sense capficar-se gaire, i que ara dóna aquest resultat un apoli-

ticisme irresponsable, ajudat per un apoliticisme de ganderia. La República ha hagut d'estirar i arronçar davant de cada cas especial, perquè, per una banda, cal fer respectar el principi d'autoritat, que a tot arreu del món i sota qualsevol cel, a tota banda i en tota organització social, per avançada que sigui, s'ha de fer respectar; i per altra, cal donar satisfacció a les resultants revolucionàries del cop del 14 d'abril.

La por de l'època és lògica i natural. La por de l'època és fins i tot necessària. Potser serveix d'aturador a moltes bogeries d'una banda o una altra. Per ara, sembla que la por de veure cremats els convents de Barcelona, Madrid, València, Sevilla, etc., ha evitat que al Nord s'aixequessin unes partides pertorbadores i desfessin el bloc democràtic. Per ara, sembla que la por fa aturar molts nazarenoides de bogeries socials allunyades de la realitat immediata... La por! Potser si que caldrà fer un Elogi de la Por.

FRANCESC MADRID

QÜESTIÓ DE PANXES

"La Veu", en un editorial de tons fatídics, parla de la situació actual, de la baixa del nivell general de la vida, de l'alimentació, de l'habitació, dels vestits, de les diversions, dels esports...

Mentrestant, la República, que té, naturalment, la culpa de tot, resta impassible. ¿Què fa el Govern de la República?

El Govern de la República — diu "La Veu" mateixa — "cerca bitllets de 1.000 pessetes a la panxa dels gossets que passen la frontera". No res més.

—¿No res més?

—No, no res més.

Però caldria que els homes de "La Veu", amb més cautela, es donessin per satisfets. Perquè el mal és aquest, precisament: que el Govern no hagi cercat els bitllets en altres panxes que a les panxes dels gossets.

BÉNS I BENS

Ha estat publicat un decret sobre els béns eclesiàstics.

Però els béns eclesiàstics protesten, car diuen que els volen esquilar massa...

I quanta llana, senyor, quanta llana tenen!

UN TÈCNIC

—Estic desesperada amb els meus cabells — deia en un grup de gent jove una noia força eixerida, encara que un xic despentinada. — D'ençà que els porto curts, no em volen quedar bé de cap manera.

—Aneu a la Generalitat — li va respondre, molt seriosament un de la colla —: allí us els arreglaran de seguida.

—...?

—Sí, en això de les cabelleres tenen un bon tècnic: en Ventura Gassol.

Hi ha que conservar la "línea"

—Que ja no m'estimes?

—Sí, dona; però ets massa burgesa, poses massa greix.

Estampes de la nit

En el llavi sense mica de somriure
ve la dama del repòs i del neguit,
amb milers d'ulls que vigilen el pas lliure
del que gosa el primer cop sortir de nit.

Molts carrers, llargs, que no tenen companyia,
i, solitud, que encomana un bri de pò...
dos fanals, vells, que fa estona que es diria
quin dels dos deurà fer menys el ploricó...

Quatre amics que ara comenten la manilla
per no perdre l'habitud de cada nit,
tres d'ells riuen del begüt de mansanilla
que avui ésser li ha tocat el més petit.

Un infant, bell, ajagut, ple de misèria,
amb la mare que el bresseja per dormir,
un passant, vell, que se'n riu i té la dèria
de fer "esses" tot el llarg del seu camí.

I allà baix, vora el mar, tota una plaga
disfressada de rialles i de crits,
dones nues a la mà del qui bé paga,
i on s'hi perden, gairebé, tots els sentits.

I la nit, poc a poquet, passa tranquila,
amb la lluna que s'ho mira indiferent,
sort que lluny de tot això hi ha una pupilla,
que no ho pensa, no ho sospita i que no ho sent.

DAVID BOVER I MASDEU

BARCELONA NO POT AGUANTAR UN AJUNTAMENT D'INEPTES COM EL PRESENT.

Avui, les ciències "adelantan"...

—El comunisme és molt petit; però pot ésser un microbi que arribi a espatllar-me el pit.

Conferència de Lluís Capdevila

El nostre company Lluís Capdevila ha donat, el passat dissabte, una conferència a la "Societat Agrícola", de Vilarrodona, amb el tema de "L'obra i els problemes de la República".

L'ample saló de la societat era ple de goma gom d'un públic intel·ligent, comprensiu i fervorós, que escoltà amb respecte i atenció la paraula ardent del nostre company.

Finida la conferència entre grans aplaudiments, Lluís Capdevila, acompanyat d'En Daniel Robert, d'Altafulla; de les autoritats de Vilarrodona i de la junta de la societat Agrícola, visitaren el local d'escoles, cafè i altres dependències, i passaren després al Sindicat Agrícola—la riquesa principal del qual és el vi de la Conca del Gaià—, d'una perfecció capital i un dels que més honren la nostra terra.

Lluís Capdevila sortí molt complagut de Vilarrodona.

BARCELONA HA VOTAT L'ACTUAL CONSISTORI NO PERQUÈ MIRI ELS INTERESSOS DE LA CIUTAT, SINÓ PER DEFENSAR ELS DE LES GRANS COMPANYIES.

—CLARO!

Tipus retrospectius

EL GAT DE MAR

Encara recordarà el lector aquells vailets amb pèl d'espart, ulls blaus transparents, menuts com fets a cops de punxó. Aquells vailets als quals els anomenaven "gats de mar", que treien el cap per entremig del cordam de la barca o per sota el quarter de proa...

On són aquells noiets que en plena tempesta reptaven pal amunt fins arribar al quadernal, per tal d'"aclarir" una tirà o tallar un "cap" o refermar una gassa, sense tenir en compte ni el furios lllevant ni el balandrejar de la barca ni el fulgor del llamp ni el reny imperiós del tro, que amb veu esporugidora feia tremolar l'espai fins ficar-se dins el cor...

Avui l'empenta benefactora del progrés ho ha modernitzat tot.

Les barques pesqueres, els "bolitxos", els "llaguts" i els "sardinals" porten al ventre llur el secret impuls del potent motor de trenta cavalls que els dona el domini absolut de si mateixos, per mitjà del qual assoleixen la pròpia seguretat.

I aquells vailets, éssers dèbils, que eren (sense ésser-ho) la fembra de la dotació de la barca, els que feien l'allioli, i aquella salsa marinera d'olor entenedridora, perfum que nodria per si sol, conhort d'estòmacs desvalguts, turment dels morts de fam que vagaven pel moll de pescadors... ja no existeixen, ja no els tornarem a veure amb el mocador vermell al coll, els diumenges, tot marxant seriosament pel passeig Nacional de la Barceloneta, ni asseguts a la popa de la barca amb el "volantí" (de fabricació pròpia), pescant "burrets" que després es jugava a la morra amb els "gats de mar" de les altres barques.

Generalment, el "gat de mar" era fill d'una família pobra d'algun poblet del nostre litoral, que el lliurava a algun patró de barca perquè el "fes home".

De les vicissituds d'un "gat de mar" durant la seva vida marinera, se'n podrien escriure alguns volums que a la generació present li interessarien. Caldrà com a mostra recordar tan sols que en ple temporal el "gat de mar" era qui, degut a la seva escassa corpulència, estava obligat a realitzar les tasques més exposades; ell era el que quan els delfins destroçaven les xarxes sense pietat, per tal de devorar el peix que en el seu interior arrossegaven, tenia el deure ineludible de cosir-les de cap a cap, trenant amb la ciència dels seus fràgils ditets aquells nusos meravellosos que eren el brodat precís perquè la "colla" guanyés el seu pa de cada dia...

Avui encara, per un instint particular, em plau cercar entre la gent de mar algun tipus que em recordi els tirats d'aquells vailets d'abans, que eren l'admiració de la gent de terra.

Ara tot ha canviat: les barques ja no són les mateixes; els pescadors ja no són tampoc aquells, i fins estic per dir que àdhuc el mar ens han canviat; almenys així ho creu un vell llop de mar amb el qual sostenia conversa jo l'altre jorn.

—Allò—féu, tot signant un pescador jove que passava pel davant nostre—; allò no és pescador ni és res. Figureu-vos que els diumenges va a boxa, i es posa una corbata de clapes, com el ventre d'una "rajada"..."

FRANCESC OLIVA

Capricis i paradoxes

ELS MESTRES I L'ESTATUT

Sembla que un dels estaments catalans que s'hauria d'entusiasmar més amb l'emancipació de Catalunya, és el dels mestres. N'hi ha prou amb recordar tot el que volgué fer per la cultura, per l'ennobliment del magisteri, aquell embrió de govern català que fou la vella Mancomunitat, perquè davant dels mestres amb vocació s'obrissin amples i afalagadores perspectives. Altrament, els mestres saben prou que, durant molt de temps, catalanisme ha equiva!gut a cultura. Han estat els Ajuntaments catalanistes els únics que en aquest aspecte han fet alguna cosa fecunda. Els mateixos enemics de Catalunya se n'havien adonat tan bé, que quan han pogut governar, el primer que han fet és aterrar l'obra de cultura dels Ajuntaments i de la Mancomunitat.

Però vegeu què són les coses! L'únic estament de Catalunya on l'Estatut ha provocat divergències i recels ha estat, precisament, el dels mestres. I no cregueu pas que sigui perquè hi ha molts mestres castellans. No res d'això. Els mestres castellans, llevat d'uns quants que, durant la dictadura, es van comportar amb Catalunya d'una manera subjecta, el que han fet és posar-se a estudiar el català amb un entusiasme digne de tan noble causa.

No; no són, en general, els mestres castellans els que han adoptat una actitud adversa a l'Estatut, els que vol-

drien seguir dependents del poder central. Són molts catalans i alguns, ai las!, catalanistes.

—I per quina causa? — preguntareu, meravellats. — Qüestió de sous?

No; ells saben que l'Estatut no ha estat mai generós en aquest aspecte; que féu fins proverbial la misèria del mestre espanyol. És clar que cal comptar que la República serà més justa envers els mestres que no ho fou la monarquia. Comença ja a ésser-ho. I és ben remarcable que sigui un ministre català qui iniciï aquesta era nova. Però cal encara dubtar que la República sigui, amb els mestres, més esplèndida que la Generalitat. Tinguem en compte que enlloc d'Espanya no són sentits els afanys i les necessitats culturals de Catalunya. No; no és qüestió de sous. És una causa força més roïna. Un mestre jove, tot fent-se l'eixerit, ens la confessava no fa molt:

—Oh!, veureu — ens deia —; és que amb el centralisme tenim l'amo més lluny. De Madrid estant no podran ocupar-se mai tant del que fem o del que no fem, com segurament se n'ocuparà el govern de la Generalitat.

Vàrem enrogir per ell i per nosaltres.

I no cal pas cap comentari. Però potser caldria que hom prengués bona nota dels que pensen com aquest mestre eixerit. Car és segur que no posaran entusiasme en cap tasca que els sigui encomanada — aquest entusiasme necessari per a pastar la nova Catalunya —, sinó que l'acompliran amb el més mesquí esperit burocràtic: esperit de funcionari espanyol de l'antic règim.

DOMÈNEC GUANSÉ

A petits mals. grans remeis

—Els obrers demanen una pesseta més de sou.

—Dóna'ls-la i que augmentin les «seques» tres pessetes per quilo, i tot arreglat.

Suggerències i estampes del camp

PERÒ...

La platja s'estén des del fortí fins el castell, un castell esplèndid i deshabitat, propietat d'un nordamericà. Al fortí, els matins, hi puguen algunes noies de les que es banyen i es torren a consciència. El vent fa onejar els seus barnussos, les amples mànegues, els amples camals dels seus païames. Al castell, al peu del castell—perquè l'entrada a l'interior és prohibida rigorosament, i hi ha uns guardians que no donen ni el bon dia—, hi van algunes famílies a be-
renar. No masses, perquè el castell és més lluny que el fortí.

La sorra de la platja, els dies de sol, és rossa. Quan l'ha mullat l'aigua del mar, omplenant-la de randes d'escuma, esdevé d'una suau morenor.

A la platja, cada matí, hi arriben les barques que s'han passat la nit mar endintre. Hi arriben carregades de son, com un xic embriagades per la nit i per l'aventura nocturna mar endintre. S'acotxen a la sorra daurada i s'hi estan fins que, cap al tard, quan el cel esdevé color de violeta, vénen els mariners, descalços, colrats de sol, i amb la mirada clara de tant contemplar el mar, tornen a l'aigua, que les rep amb un acatament i una veu amiga.

A la platja, a més de les barques, hi ha, com és lògic, les cases dels mariners. Cases baixes, d'un sol pis, amb les parets exteriors pintades de blanc, de verd, de blau, de groc, de color de rosa. L'interior d'aquestes cases fa una forta, una aspra olor de peix, de salnitre. El sòl és de terra, sense enrajolar: més suau al peu nu. A les parets es veu, esclatant, alguna estampa de la República. Per arreu hi ha xarxes enormes, aparells de pesca. En un recó, els fogons, on aquests bons mariners guisen les seves suculents peixades.

Jo passo moltes hores en aquestes cases dels mariners. Els mariners són una gent cordial, efusiva, simpàtica. I em plau l'ambient de les cases on viuen. A pesar meu, però, falsejo aquest ambient amb la literatura, el veig a través de la literatura, en faig un crom infecte de sarsuela, amb cor de segones tiples, romansa de tenor i concertant final.

Quan jo li dic a un mariner que tot això—la barca on pesca, la casa on viu—és bonic, m'esguarda amb una gran estranyesa. No amb rezel, però, perquè comprèn que en les meves paraules no hi ha ironia. I és que jo no sóc un mariner, jo sóc un "senyor", i ell no comprèn que a mi pugui plaure'm una casa miserable com la seva. Riuria si li deia que em plau més que la de molts senyors, de molts que van pel món disfressats de senyor.

—Sí; és bonic tot això, és amable, és simpàtic. Però...

Però aquests mariners en moltes èpoques de l'any no guanyen ni cinc pessetes diàries; moltes vegades han de llençar al mar arrobes senceres de peix, perquè el majorista no el vol i ells no el poden vendre. Algunes vegades s'arrisquen a llogar un camió i envien el peix a Barcelona. Si al majorista no li convé, perden el treball, el peix, i han de pagar el camió. Ara mateix tinc al davant la nota d'un majorista de Barcelona que ha comprat a aquests bons mariners el peix pescat: mil dos-cents trenta-tres quilos pesava. Mil dos-cents trenta-tres quilos de peix són el treball d'una setmana, el treball de tretze homes en una setmana. Sabeu què hi han guanyat ells, aquests bons mariners? Tres-centes quaranta-cinc pessetes i trenta cèntims.

Segurament, el majorista hi ha guanyat bastant més, molt més. Qui no hi ha guanyat és el públic, el comprador.

El comprador podria comprar el peix bo i a preu baix. El pescador podria guanyar un jornal més alt. Però hi ha per entremig l'ombra negra del majorista, que és qui fa el veritable negoci, que és qui té la culpa que aquests bons mariners cobrin un jornal miserable, que no arriba de molt a cobrir les seves necessitats. I és qui té la culpa que a Barcelona sols puguin menjar peix l'alcalde, el senyor Pic, el marquès d'Alcella i tres o quatre marquesos més.

Sí; aquestes cases de parets blanques, verdes, grogues blaves, de color de rosa; aquest mar; aquest cel, fan bonic. Però...

LLUÍS CAPDEVILA

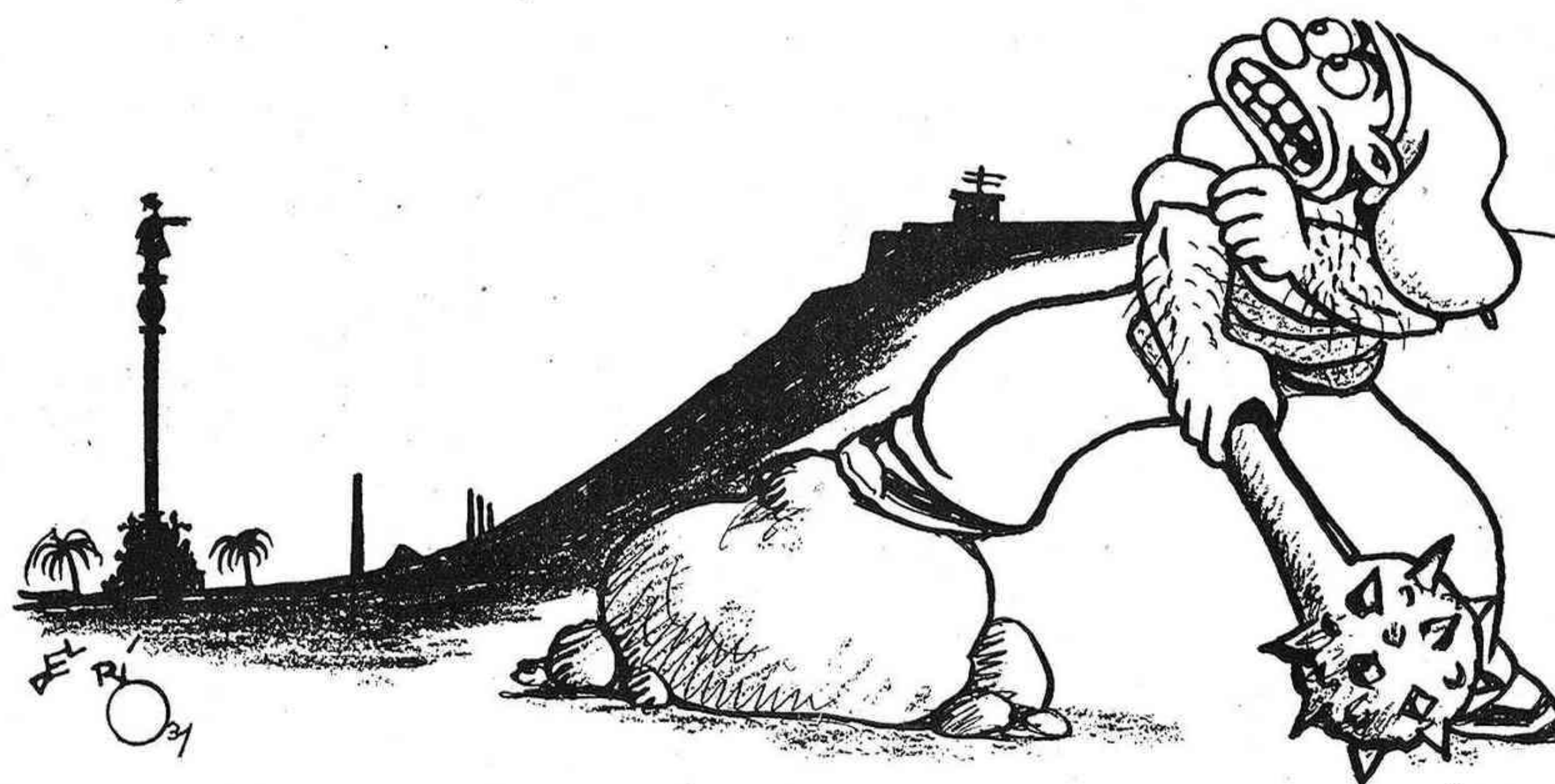
L'òrgan de l'Esquerra Republicana de Catalunya ha dit que la minoria regionalista de l'Ajuntament de Barcelona no fa més que feina obstruccionista, allà dintre; i si no recordem malament, fins i tot hem llegit que volen arribar a fer de manera que els pobres cucurulles no puguin dir ni *piu*.

Nosaltres voldríem saber si realment la tasca que fan els Sagarra-Pellicena-Amat-Cabré és obstruccionista, o bé si ho és tota la que s'hi fa allà dintre des del 14 d'abril ençà. Seria curiós de poder tenir en una llista la gran tasca que han fet TOTS els regidors en quatre mesades de República! S'han celebrat un parell de dotzenes de sessions, han escridassat de mala manera, han tocat més tecles que no té un harmòni; però no sabem que s'hagi fet res de bo per la ciutat. Els pocs problemes que han posat a discussió els han desballestat, i més d'una vegada han demostrat tenir ben poques aptituds per regir la Hisenda Municipal, a no ésser que hagi estat per justificar les despeses excessives.

Ja sabem que se'ns dirà que exposar el nostre pensament amb cruesa és contrari al règim democràtic actual; però a nosaltres, mitja. Estem deslligats de tot partidisme, i això ens obliga a dir que no són els "llogaires" tan sols els qui a la Casa Gran no llauren drets. Són tots plegats; TOTS, haurien de pensar menys en les rancúnies personals i mirar més fit a fit a Barcelona. Al pas que anem, ben poca cosa haurem d'agrair al primer Ajuntament republicà de la ciutat.

Consti que no som exigents; que no voldríem que ens enlluernessin amb contractes famosos ni danses de milions. Però hi ha coses d'interès i problemes urgents, i a la Casa Gran sembla que juguin a patacons. Tenim alcalde, però ho és honorari. Tenim regidors, però sols es cuiden d'esgarriar cries. Ens dol que una ciutat com Barcelona no mereixi més atenció als homes que varen rebre la confiança del poble. I ens dol doblement, com a barcelonins i com a republicans.

OBRA DE GRAN ACTUALITAT, DE JULI VERNE:
"40.000 PESSETES AMB AUTO..." AI! "CINCO SEMANAS EN GLOBO".

Aligots

—A mi amb agalles? Espera't, ja et demostraré qui sóc jo!

El nou Sansón sortint de casa la seva «Dalila»

Una nit de "juerga"

El senyor Josep té la dona a estiuejar, i, aprofitant aquesta avinentesa, aquesta nit vol fer el "corrido"; fer lo que no havia fet a la seva joventut: anar a un "music-hall". De caràcter tímid, mai no havia posat els peus en cap d'aquests llocs on es rendeix culte a la frivolitat i al "jolgorio", i qui diu els peus diu el cap, i qui diu el cap... etc., etc. Però avui l'home vol fer el perdut, vol conèixer el vici, el desordre... amb mida, sense mancar al respecte a ningú.

El senyor Josep surt al carrer; es mira el rellotge: les deu. Molt bé! Es posa el barret un xic decantat a l'esquerra i encén una cigarreta. Un "corrido" ha de portar així el barret, car d'altra faisó la gent es poden pensar que és una persona d'ordre i bons costums.

Al carrer Nou una "mundana" li fa l'ullet. Això va bé! El nostre heroi se la mira, i ella li somriu. "Que en sóc, de boget! — pensa, i encén una nova cigarreta.

Entra al "music-hall" i s'asseu a una butaca del primer rengle, i demana al cambrer que li porti una copeta de "manzanilla". Es clar que no li agrada gens ni gota, que més de gust li ve un aixaropet ben dolcet; però... som o no som "corridos"?

Surt a l'escenari una gitana, i, tot cantant, diu al públic que ha nascut a "Triana" i que és molt alegre i simpàtica, i que els seus ulls "asesinan". No deuen fer gaire

mal, perquè són molt petitets. Després resulta que sa mare ja ho era, de simpàtica, alegre, etc., etc. Pel que es veu, ja li ve de família.

Ara surt la "rumbista". Canta, balla, es belluga, torna a cantar... Això, l'altre, per aquí, per allà... fillets quin tripijoc! El senyor Josep es torna vermell, groc, blau, de tots els colors...

* * *

S'ha acabat l'espectacle. El senyor Josep surt al carrer convençut d'haver fet el "calavera". Ah, si la Quimeta, la seva dona, ho arriba a saber...

EL NOI GRAN

DESPRÉS DE LA VISITA DEL GERENT DELS TRAMVIES I AUTOBUSOS, L'ALCALDE CREU QUE AVIAT QUEDARÀ SOLUCIONAT L'ASSUMPTE.

UN PERIODISTA LI VA PREGUNTAR:

--AUGMENTANT LES TARIFES?

—CLARO!

NOSALTRES EXCLAMEM: KOLOSSAL!

EL "CIERO" DIU: "HAY QUE SER EXIGENTES EN DAR PERMISOS PARA CONDUCIR AUTOMÓVILES".

NOSALTRES CREIEM QUE CAL ÉSSER EXIGENTS PERQUÈ NO HI PUGIN, ALS AUTOS, PAGANT LA CIUTAT.

Film de la setmana

Dilluns

S'ha reunit l'Ajuntament
i l'Empresa d'Autobusos
per parlar sobre l'augment
de tarifes, i els abusos
comesos darrerament.

No s'han posat pas d'acord,
i el final es veu ben clar:
Com sempre, l'"último mono"
(que és el públic) pagarà.

Dimarts

Alcalà Zamora "entrega"
al Congrés nostre Estatut,
fa un discurs de mà de mestre,
i el demés... ja és sabut.

Ara ve estirar cordetes;
si tenen prou comprensió
s'han de deixar de p... essetes,
i aprovar-lo ben rodó.

Dimècres

Les comares del safareig
de la plaça de Sant Jaume
s'han tornat a estirar el "monyo"
i han donat nou espectacle.

Els creiem ja massa grans
per passà el temps d'aquest modo;
aviat a la Casa Gran
hi haurà més guerres que al moro.

Dijous

El públic ja s'ha cansat
i vol cremà un autobús.
Ha calgut fer el valent
per tallar aquell abús.

Ja han sortit bitllets de ro
mentre duren les gestions.
(No és probable que s'esgotin
mentre ens quedin... ronyons).

Divendres

Allà, a la Barceloneta,
hi ha tornat a haver sarau,
per voler tornar a "córrer"
el servei dels "Orientals".

"De tal palo tal astilla",
diu la dita popular.
De Foronda o bé l'Arruga
no sabríem quin triar.

Dissabte

Aquests senyors de Telèfons
no es cansen de demanar
que anem a afluirar la mosca
tot i no podent parlar.

Són les modes d'avui dia;
val més que no ens hi ofenguem;
puix... cornuts i pagà el beure...
— diu la dita —, i ho farem.

Diumenge

Una arribada triomfal!
Tot el poble hi ha acudit!
Macià és el símbol cabdal!
(Ja no ho dubta ni En Pic!)

DOMÈNEC DIUMENGE

HEM REBUT UN ANÒNIM DIENT QUE UN REGI-
DOR (NO INDIQUEN EL NOM) HA ANAT A PARIS
AMB AUTO.

NO SABEM SI AQUEST VIATGET EL PAGARÀ LA
CIUTAT.

ÉS VERITAT?

De tornada

—Es tant lo que ha obert els braços, que
mireu-lo com els porta...

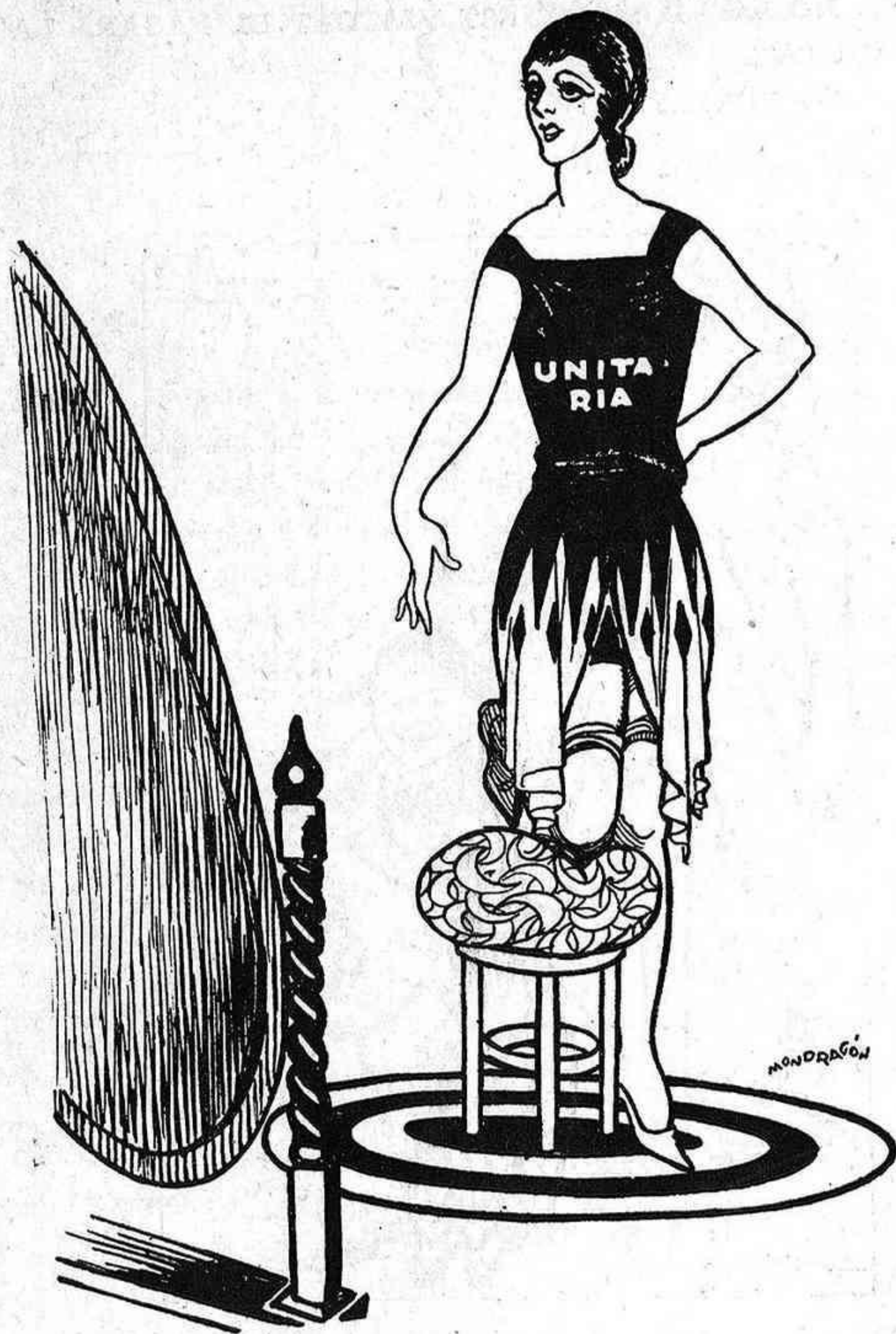
La fi d'un viatge

ARRIBADA D'EN MACIÀ

Hauriem pogut prescindir d'escriure res més relatiu al viatge triomfal que, amb motiu del lliurament del nostre Estatut, ha fet darrerament el President de la Generalitat de Catalunya per terres de Castella. Podríem estalviar-nos de fer-ne cap altra ressenya, per tal com els nostres lectors saben prou bé la rebuda que li va fer el poble el diumenge darrer, i una sola paraula recolliria totalment el que hom pugui dir en un altre article: Meravellós!

La setmana passada recollíem aquelles manifestacions a què ens tenien acostumats els elements que desgovernaren la nació sis anys, quatre mesos i tretze dies. I, davant la magnitud de l'arribada tributada a Macià, qui serà tan incrèdul que vulgui ni pugui comparar-la a cap d'aquelles arribades d'opereta dels temps dels Primo-Anido, Milà i Biberons?

Els aficionats a calcular les grans masses de gent, aquesta vegada no s'han preocupat gens ni mica de fer càlculs i vaticinis. En cap dels diaris no hi hem vist una xifra. Tenim la seguretat que tots abundaren en el mateix criteri de no ficar-se de peus a la galleda, per tal que, com a única solució, hi estamparen milers de milers de ciutadans. Veritablement, però, hem de reconèixer que val

La República, de proves

—La veritat: no m'agrada aquest vestit. Me'l faré federal, que està de moda.

més així. La gentada que hi havia pels nostres carrers la nit del 23, és sols comparable a aquella altra que s'hi va llençar el 14 d'Abril. Està clar que la xifra era ben diferent, però ja hem dit que, de comparar-se, sols podria ésser-ho amb aquella.

Hi havia gent que, per escapar-se de les empentes que ja suposaven ni hauria a l'estació de França, va optar per anar als carrers de Claris i Aragó, per veure, encara que sols fos entre reixes, el tren que ens retornava l'Avi. D'altres, per defugir d'unes i altres apretades, varen creure que el millor era situar-se ja a la Plaça de la República i esperar que sortís al balcó de la Generalitat, per escoltar el seu verb, si no gaire fluid, amarat de tendresa i patriotisme. Ningú, però, es va salvar de la crema. Si milers de ciutadans hi havien al llarg de la via del carrer d'Aragó, molts més eren els que havien anat a l'estació de França, i més encara els que hi havien a la Plaça de la República. Caldrà dir tan sols que aquest darrer lloc ja era ple de gom a gom abans que hi anés ningú dels que hi havien als altres dos. La gent s'hi empenyia horriblement; la calor era asfixiant, i més d'una dona va caure en basca, mancada de l'aire necessari per a respirar. Alguns infants també en sofriren les conseqüències.

Repetim-ho: Pot comparar-se aquesta arribada a cap altra? Nosaltres hauriem volgut que diumenge al vespre, en el mateix tren que tornava a la seva terra el President, hi haguessin vingut alguns repòrters de la Premsa reaccionària. Per tal que haguessin pogut escriure quelcom de les moltes simpaties que té el poble per l'Avi. Per tal que, de retorn a Madrid, haguessin estat els millors propagandistes de les nostres coses, la nostra gent i el nostre amor a tot el que és nostre i tan sols nostre.

Però, no; aquests periodistes no surten de casa per anar a llocs de tant interès. Es queden per les penyes i cafès a fer la rateta i contar xafarderies i bestieses com aquells trets i xiulades, que si bé poden tenir un punt inicial de veritat, no són ni formen cap mica de part d'una adversió que sentin terres enllà a les nostres coses, avui. Tenim la seguretat que la gent més bèstia no és entre el poble. Els més ximplers no varen sortir al carrer a rebre En Macià malament. Aquests es queden a casa, i amb el seu verí escampen mentides i mouen xivarri ridícul. Sortosament, acompanyaven el President dues dones forasteres, dues periodistes que han de contar la veritat ben nua del viatge triomfal d'En Macià, més enllà de les fronteres de la República, i ho faran imparcialment, dient que Catalunya en pes ha anat a rebre'l i que ací tothom l'estima, i ho hem demostrat una vegada més amb la rebuda triomfal que li vàrem fer.

Quan diumenge, mancant encara més d'una hora per a arribar el tren, vèiem aquella allau de gent que invadia l'estació i s'acomodava com podia per les andanes, pels vagons que hi havia, i per damunt de llurs teulades, que, en veure arribar una de les senyeres barrades, ja demostrava quins eren els sus sentiments de patriotisme, vàrem creure de seguida en una manifestació inigualable en la història. I no ens vàrem equivocar pas. El tren, majestuós, orgullós de portar en el seu si l'home que més fidelment ha interpretat el sentir nostre, va entrar en agulles com una xicoteta pretensiosa en una sala de ball, i, en oir-se la primera ovació esclatant, va xiular com si agrais la deferència...

Després, En Macià i els parlamentaris volen sortir. No poden; la gent els esclafa; els allarga les mans; els diu paraules amistoses; els recomana una vegada més que

som allà en peu de pau per anar on calgui i ells diguin. I la multitud els arrossega cap a fora, portant-los gairebé sense tocar a terra, fins que poden ficar-se en un estre d'aquests que la gent ha utilitzat sempre per a conquerir grans velocitats, però que diumenge guanyaren el rècord de la lentitud...

Estació, carrers de Barcelona, Palau de la Generalitat; un home que, per mitjà d'un altaveu, vol fer-se sentir i demana atenció a tot un poble congregat als seus peus. I milers de mans que s'ajunten, i voleiadissa de mocadors que llancen a l'espai la més grata senyal de benvinguda. Homes, dones, criatures, jovencells, vellets que, amb les llàgrimes als ulls, cerquen l'Avi al balcó per a poder-lo veure, qui sap si per darrera vegada.

I la veu aquella, que comença: "Poble de Catalunya; amics meus". Un silenci que fa agafar un calfred a qui no ho hagi vist mai ni senti bategar el seu cor de la mateixa manera que ens batega a nosaltres.

Això ha estat l'arribada d'En Macià. Un altre dia de glòria per la causa de Catalunya. Un acte de fe en aquest home que s'emporta les multituds darrera seu com un nou patriarca. Una penyora d'agraïment pel vellet venerable que ho ha sacrificat tot, tot, pel poble que, assedegat de justícia, de llibertat, li demana sigui ell, sols ell, qui li trameti, li demani, i, si vol, li exigeixi.

J. T. R.

EL CANT EN LA LLUNYANIA, poemes de Joan Malagarriga.

De 1921, en què és datat el seu llibre "Al vent de la ciutat",

Joan Malagarriga no ens havia donat cap altra obra. Així aquest "Cant en la llunyania" conté els poemes de deu anys. El llibre, bellament estampat, conté un retrat de l'autor dibuixat a la mina de plom per Joaquim Biosca — el nostre gran artista lloat arreu d'Europa —, i uns boixos, magnífics, de Daniel Mas-Goumierg.

Musicalitat, sonoritat, amplitud del vers. Heu-vos ací les característiques d'aquests poemes de Joan Malagarriga, escrits amb passió i amb fervor.

I que hém llegit amb gust veritable.

HIJA DE LA TIERRA, per Agnès Smedley.

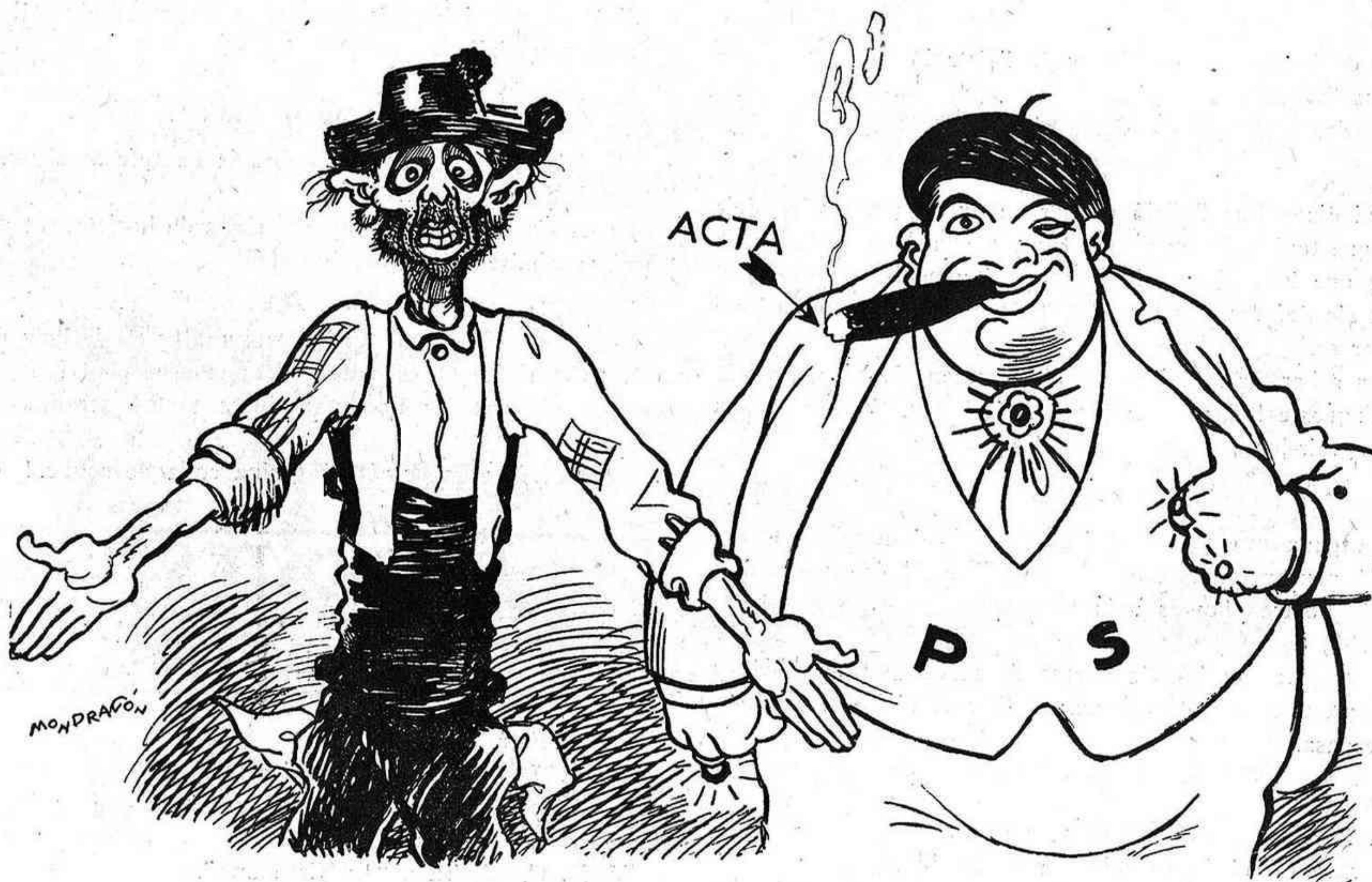
No sembla el llibre escrit d'una dona. Els llibres que escriuen les dones — excepte la nostra magnífica Víctor Català —, són sempre de to massa dolç, apagat. "Hija de la tierra" és una novella aspra, àcida, violenta. Una novella cruel i amarga com poques. I una gran novella. Escrita amb braó, amb nervi, sense prejudicis d'una falsa moral. Té un fons de rebellia contra tota injustícia social. Hi ha pàgines, les dedicades al treball a les mines del Colorado, admirables i definitives. Pàgines, però, que no li hauran guanyat la simpatia de Nordamèrica.

FERMIN GALAN Y SU NUEVA CREACION, pel "Capitàn Claridades".

Sota el seudònim de "Capitàn Claridades" s'amaga un escriptor distingit, elegant, intelligent. I un fervorós i lleial amic de Galàn. Aquest llibre que ha escrit és, per damunt de tot, un homenatge a la memòria gloriosa de Fermí Galan, el màrtir de Jaca. I és, després, un estudi ple d'intel·ligència i lucidesa de l'obra de Galan, "Nueva Creación". Un estudi que és fa necessari si hom vol capir a la perfecció un llibre tan dens i complex com "Nueva Creación".

Sols elogis mereix la labor d'aquest escriptor que s'amaga — amb un gest d'elegant humilitat — en el seudònim de "Capitàn Claridades".

ALPHA

— La veritat és que no havia estat mai com ara!

Un regidor ha demanat que es posin en català les plaques que donen nom als carrers.

¿I encara no està acordat? ¿No és l'Ajuntament qui hauria de donar l'exemple?

Quin badar, nois! Quin badar!

Segons ha declarat el governador civil de Sevilla, aquella població se sent acovardida pels agitadors, però, al mateix temps, sent vers ells pregones simpaties, com antigament les tenia pels bandolers.

Ben segur que a aquest governador no li agraden ni els "toros" ni el "cante jondo".

Demanem per a Sevilla un governador més flamenc...

"Ai, Sevilla, Sevilla, Sevilla, Sevilla mía!..."

Un altre governador, el de València, ha dit que calia fer força processons, i que ell, per tal de donar l'exemple, les presidiria.

Heu-vos ací un bon deixeble del cardenal Segura; un excellent representant de la República laica.

¿Per a quan guardeu, senyor Maura, per a quan guardeu les dimissions fulminants?

El senyor Alcalà Zamora ha declarat que la seva intervenció en el debat de les responsabilitats li ha produït una de les més grans satisfaccions de la seva vida.

Eh que sí?... Està vist que Don Niceto és l'home de les més grans satisfaccions.

Per molts anys, per molts anys i que durin.

Diuen de Tarragona que l'afer de l'Estació Central va per camí d'una favorable solució...

...Sens dubte per a l'any de la picor.

Els qui diuen que l'afició a anar en auto és exclusiva dels regidors que tenim, falten a la veritat. De tant en tant, llegim als diaris que han pispat algun cotxe, i unes hores més tard és trobat als defores, particularment desposseït de neumàtics i eines diverses.

Aneu a saber, ara, si el nostre Ajuntament farà agafar més manies d'aquestes! Els amos d'autos, aleshores, tindran alguna cosa per agrair-los.

Cada vegada que veiem caricaturitzat Unamuno en forma de mussol, pensem en una bona col·lecció zoològica que podria fer-se dels nostres homes més representatius. (S'entén, semblances, eh?)

Per exemple: Cambó, de garsa; Aguadé, de rateta blanca inofensiva; Casanoves, de cotorra; Pellicena, d'aligot; Vachier, de peix-espasa.

L'ex-rei ha anat, com a turista, a Oslo.

L'esperava el rei del país i els seus familiars.

Després el convidaren a prendre el te...

Voleu dir que no li convé més la tilla?

Un diari, no sabem si amb malèvola intenció, en anomenar la Comunitat de Sant Vicents de Paül, va clavar-hi Taül. D'això se'n diu esquerrisme!

Fa dies que existeix un "match" entre la Premsa diària catalana.

"L'Opi" pega un cop baix a "Publi". Aquesta revifa i deixa malparada aquella. De retruc a "Nau" li toca el rebre. I s'arma un galimatias que els jutges "Veu" i "Matí" no es veuen capaços d'arranjar. Des d'una de les puntes del ring somriuen i es freguen les mans.

Somien en què aviat arribi altra vegada la seva.

Un diari ha preguntat darrerament: Hi ha o no hi ha policia?

Sí, senyors; per a detenir ciutadans que es neguen a què una companyia d'autobusos els prengui el pèl, sí. Per a deixar jugar a la carteta a les dotze del migdia, també.

Per a tancar tots els caus de vida dubtosa, no.

Fa pocs dies va morir un "torero", i mitja nació es va posar a somicar.

Un mes endarrera, a Sevilla, uns homes acrivillaven a trets uns altres homes, i hom no deia aquesta boca és meva.

Això no és poble. Això no passa ni a Cafreria!

L'home que s'acalora més aviat? Royo.

El més fresc? Maura.

El "medio sí y medio no"? El ministre de Marina.

(Aquest darrer és un càrrec que sempre ha existit, malgrat als nostres lectors els sembli el contrari i faci mig any que no se'n senti a parlar.)

Han agafat un individu perquè formava part de la comissió de rebaixa de lloguers.

Si fos forner i hagués augmentat el preu del pa, li haurien donat una medalla.

Visca la República!

Un dels carrers premiats a Gràcia ha refusat el premi que li atorgà l'Ajuntament.

I a la Casa Gran han fet una rialla de burleta, tot dient-se: "Així en tindrem més oer taxis!"

Nosaltres creïem que això d'estampillar els bitllets de Banc era per fer retornar els que se n'emportaren els patriotes. Però ara han dit que els no estampillats també seran Deute del Banc.

I per això tanta comèdia? Quina colla de soques!

F. S.—Està bé, i anirà.

Ll. A. J.—En torn de publicació.

R. M.—Sense que us molesteu, us direm que no és, per ara el vostre fort el dibuix.

Ll. R. C.—Anirà a "La Campana".

Imp. "L'Esquella" i "La Campana". Om, 8. -- Barcelona.

LLIBRERIA ESPANYOLA D'ANTONI LOPEZ

Rambla del Mig, número 20

BARCELONA

Telèfon número 18692

IGNACIO DOMÉNECH

160 PLATOS DE ARROZ

Unico libro dedicado exclusivamente al arroz y a lo mucho que con él puede componerse. Sirve de tema a las recetas más en boga de los típicos platos de arroz españoles e internacionales

Precio: 6,50 ptas.

GREGORIO MARAÑÓN

Tres ensayos sobre la vida sexual

Precio: 5 pesetas

Mónita secreta

Instrucciones reservadas de la Compañía de Jesús

Precio: 1 peseta

El culto al desnudo

por ROGER SALARDENNE

Precio: 5 pesetas

DOCTOR KOENHLI

Novísimo arte de amar

Precio: 3,50 pesetas

Mapes i Guies Michelin

PER

AUTOMOBILISTES

NOTA.—Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurances del Gir Postal o bé en segells de franqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem de pèrdues si no es remet, a més, 30 cèntims per a certificat. Als corresponents se'ls atorguen descomptes

Reformes

Als mossos d'esquadra també els han posat cua...
Ail volia dir porra.